

Simanainen muistelee

Ammattikurssikeskus Rääkkylässä 1962–1971 Suomen laajimpia

□ Pohjois-Karjalassa oli 1960-luvulle tultaessa suuri puute ammattikoulutuspaikoista. Keskikoulu oli perustettu kuntiin, mutta ammattikoulutusta oli varsinaisesti vain Joensuussa keskusammattikoulussa. 1950–60-lukujen vaihteessa vain neljännekselle ikäluokasta oli koulutuspaikka.

Vielä 1960-luvun lopussa yli puolet ikäluokasta jäi ammattikoulun ovien ulkopuolelle. Rääkkylästäkin vuosittain vain muutama nuori pääsi ammattikouluun.

Rääkkylässä oli kyllä jo 1940-luvun lopulla aloittanut toimintansa Pohjois-Karjalan II kiertävä mieskotiteollisuus-koulu, joka antoi pojille puutyöopetusta. Työille puolestaan järjestettiin eri pituisia kankaankudonnan kursseja.

Ammattikurssitoiminta kunnalliseksi

Ammattikurssitoiminnan Rääkkylässä aloitti Rääkkylän Marttayhdistys vuonna 1962 järjestetyllä kämppäemäntäkurssilla. Kunnalliseksi toiminnaksi ammattikurssien järjestäminen tuli vuonna 1963.

Kunnanvaltuusto valitsi toimintaa käynnistämään ja hoitamaan ammattikurssien johtokunnan, johon valittiin puheenjohtajaksi Toivo Toropainen ja jäseniksi Hanna Luukkonen, Maija Vuorjoki ja Veikko Sallinen. Johtokunnan sihteeriksi tuli virkansa puolesta kuntaan 20.5.1963 tullut kunnansihteeri Ilkka Simanainen.

Erityisesti on muistettava, että alkuvuosien ammattikurssitoiminnan keskushahmo oli ehdottomasti Hanna Luukkonen. Hanna sai tuohon aikaan Rääkkylässä liikettä myös monella muulla alueella.

Rääkkylän lähtiessä vapaaehtoisesti järjestämään ammattikursseja kunnan yksinomaista tarkoituksena ei ollut pelkästään opetuksen antaminen nuorille, jotta nämä pärjäisivät paremmin kilpaillessaan työpaikoista siellä, minne nuoriso tuolloin näiltä alueilta muutti. Avulta pyrki myös kurssien avulla saamaan kuntaan pienteollisuutta ja muuta yritystoimintaa.

Vilkaat vuodet

Syksyllä 1963 aloittivat toimintansa keittäjien peruskurssi ja pukuompelukurssi. Luvuvuonna 1966–67, jolloin kurssitoiminta oli laajimmillaan, Rääkkylässä toimi seitsemän erilaista ammattikurssia ja niillä oli yli 100 oppilasta.

Rääkkylässä järjestettiin keittäjien peruskursseja, kahvila-ravintola-alan kursseja, pukuompelukursseja, liikeapulaiskursseja, myyjäkursseja, veneenrakentajan kursseja, putkiasentajan kursseja,

Veneenrakentajan ammattikurssille osallistui paljon väkeä. Kurssitoiminnan myötä Rääkkylään syntyi veneveistämö. Nykyisin veneitä valmistaa samalla paikalla Kaski.



Tästä Pirttikallion tiloissa järjestetystä keittäjien peruskurssista vuosina 1962-63, jota myös ”kämppäemäntäkurssiksi kutsuttiin”, alkoi Rääkkylän ammattikurssikeskustoiminta. Kuva: Mirja Käyhkön kotiarkisto.

koneenkorjaajan kursseja, puuvalmiste-matkamuistoesineiden valmistajan kurssi, koruvalmistajan kurssi, puusorvaajan kurssi, kotitaloudenhoitajan kurssi, hirsirakentajan kurssi, lujitemuovityöntekijän kurssi.

Kaikkiaan noina vuosina Rääkkylässä järjestettiin yli 40 erilaista ammattikurssia. Oppilaita näillä kursseilla oli yli 500.

Koko maakin huomioon ottaen Rääkkylän kunnan järjestämä ammattikurssitoiminta oli laajaa. Vain Huittisissa, Laitilassa, Mäntyharjulla ja Nivalassa oli näin laajaa kurssitoimintaa. Ammattikurssitoiminta Pohjois-Karjalan muissa kunnissa oli vähäistä ja alkoi vasta vuosikymmenen loppuvuosina.

Kurssille hakijoita ja oppilaita kursseilla oli kaikista Pohjois-Karjalan kunnista, myös läänimme ulkopuolelta. Kurseille tulijoista ei ollut pulaa. Monille kursseille oli hakijoita jopa kominkertainen määrä siihen nähden, mitä voitiin ottaa opiskeli-

joiksi. Esimerkiksi vuonna 1966 keittäjien kurssille oli hakijoita yli 70, kun kurssille voitiin ottaa vain 20. Monilla kursseilla opiskelijoiden enemmistö oli muualta kuin Rääkkylästä. Vuoden 1968 kotitalouden peruskurssin oppilaita vain kolme oli Rääkkylästä. Liikeapulaiskurssien enemmistö oli muualta kuin Rääkkylästä. Keskusammattikoulun rehtorin Raimo Salmisen tullessa 1960-luvun puolivälin jälkeen asiantuntijaksi kurssitoiminnan johtoon alettiin oppilaita valita ammatinvalinnan ohjauksen järjestämien pääsykokeiden perusteella.

Voidaan perustellusti todeta, että Pohjois-Karjalan ammattikurssikeskus noina vuosina toimi Rääkkylässä. Vaati kekseliäisyyttä ja hyvää yhteistyötä kirkonkylän asuinalueen ulkopuolelta. Tuolloinhan Rääkkylän kirkonkylässä ei ollut vielä yhtään ravintola.

Uusia yrityksiä syntyy

Ammattikurssien järjestämisen tavoitteena oli myös elinkeinoelämän kehittäminen kunnassa. Mitä saatiin aikaan?

Veneenrakentajien ammattikurssien (2 kurssia) järjestämisen ansiosta Rääkkylään saatiin veneveistämö ja hiipumassa oleva rääkkyläläinen veneenrakennustaito elpymään.

Veneveistämöä varten vuonna 1967 rakennettiin kunnan ensimmäinen teollisuushalli (nykyisen Kasken käytössä), muuten ensimmäinen kunnallinen halli Pohjois-Karjalassa. Lujitemuovityöntekijän ammattikurssi järjestettiin Rääkkylässä toimintansa aloittaneen lujitemuovisia liikennemerkkejä valmistaneen yrityksen (Finfiber Oy) työntekijäin kouluttamiseksi. Toiminta siirtyi talousneuvos Kalle Kähköselle. Tuolloin syntyi vieläkin Rääkkylässä toimiva Rääkkylän Muovi Oy.

Kunta rakensi yritykselle teollisuushallin (II kunnan teollisuushalli), jonka yritys aluksi vuokrasi ja myöhemmin osti. Koruvalmistajan kurssilla ja puusorvaajan kurssilla koulutettiin työvoimaa toimintansa aloittaneelle Karjalan Vientivalmisteelle. Koruvalmistajan kurssilla tehtiin oppilastyönä tuotteita muun muassa Aarikka-korulle.

Hirsirakentajan kahdella kurssilla (1969–70) oppilastyönä rakennettiin Koivuniemien leirintäalueen lomamökkejä ja keittiörakennus. Samoin Kirkkovuoren lomakylän lomamökkejä ja Vuoniemelle rantamökki, joka nyt on Niemisen kylätoiminnan käytössä.

Rääkkylään saatiin Suomen Vanutehtaan perustama Kolmi-Set yritys, joka valmisti sairaaloille kertakäyttövaatteita. Pukuompelukurssilla koulutettiin yrityksen tarvitsema työvoima. Keittäjän kurssien sekä kahvila-ravintola-alan kurssien ansiosta syntyi Rääkkylään ensimmäinen

ravintola.

Vanha Isopappila oli aikanaan kunnostettu oppikoulun tiloiksi (nykyisin Koistisen kanteletehdas). Oppikoulu sai uudet tilat kirkonkylän keskustasta kansalaiskoulun vierestä. Oppikoulun entisistä tiloista tuli ammattikurssikeskus ja siihen tilat ravintolalle, joka sai anniskeluoikeudet. Jonkun aikaa kunta piti ravintolaa. Perustettiin Rääkkylän Loma Oy, jolle ravintolan pito siirtyi. Keittäjän peruskurssilla oli myös tärkeä osuus Rääkkylän matkailuelinkeinon kehitykselle, joka alkoi yhteistyöstä helsinkiläisen Asuntosäästäjät ry:n kanssa.

Kurssitoimintaa aloitettaessa asetetut elinkeinopoliittiset tavoitteet voitaneen katsoa pitkälle toteutuneen.

Toiminta päättyy

Syksyllä vuonna 1971 Pohjois-Karjalan ammattikoulujen kuntainliiton alaisena toimiva ammattikurssikeskus aloitti toimintansa Joensuussa. Kurssitoiminta Rääkkylässä kunnan toimesta päättyi. Ammattikurssien johtokunta piti viimeisen kokouksensa 30.9.1971.

Ammattikurssien järjestäminen Rääkkylässä ei kuitenkaan päättynyt vielä tähän, sillä kuntainliiton kurssikeskus järjesti vielä useita kursseja kunnassamme. Tästä toiminnasta ei kunnan arkistosta löydy kirjallista tietoa. Kunnantalon kahviossa työskentelevä rouva sanoi muistelevalle olleensa ravintola-alan kurssilla lukuvuonna 1974–75 ja kurssin suorittaneen saaneensa työpaikan Rääkkylän Osuuskaupan toimilonsa yhteysteen rakentamassa uudessa ravintolassa, joka sai nimekseen ”Rustokorva”.